

Svećenik i težnja za svetošću

*“Treba očistiti sebe prije nego se počne čistiti druge;
treba biti poučen da bi se druge moglo poučavati;
treba postati svjetlo da bi se moglo svijetliti,
približiti se Bogu da bi se druge Bogu privodilo;
biti posvećen da bi se druge posvećivalo”.*
sv. Grgur Nazijanski

Sakramentom sv. reda svećenici se suobličuju Kristu Svećeniku s ciljem da, kao službenici Glave, podižu i izgrađuju cijelo njegovo Tijelo - Crkvu. Kao i svi drugi kršćani svećenici su pozvani ostvariti Kristov poziv i nalog da budu savršeni kao što je savršen Otac nebeski. Temeljni zahtjev svetosti proizlazi iz sakramenta krštenja, odnosno i svećenici su već po sakramentu krštenja pozvani da budu sveti. Svetost koju nam udjeljuje Bog po sakramentu krštenja nazivamo temeljnom, fundamentalnom svetošću. Ona je nezasluženi Božji dar. Sveti smo jer nas Bog čini svetima. Zato sv. Pavao može pisati “svetima” u Rimu, u Filipu, Efezu itd. No, s druge strane, Pavao, a i drugi NZ-tni autori govore i o potrebi daljnjeg posvećivanja. Primjerice Pavao svetima u Filipima piše da sa strahom i trepetom rade na vlastitom spasenju (usp. Fil 2,12), u kršćane u Solunu podjeća da je volja Božja za njih njihovo posvećenje (usp. 1 Sol 4,3). Ono što Pavao i drugi autori žele reći jest činjenica da se temeljna svetost, darovana nam po krštenju, mora očitovati u našem životu i ponašanju. Drugim riječima, da mora postati življena, moralna svetost. Dakako, i ona je Božji dar, Božje djelo u nama, no da bi se ostvarila, živjela i očitovala potrebna je naša suradnja. U izgradnji i življenju te svetosti mi smo Božji suradnici na djelu vlastitog posvećenja. Tu su svetost pozvani ostvariti svi kršćani.

No, svećenici za tom svetošću trebaju težiti i zbog posebna razloga, jer se po sakramentu svetoga reda na nov način posvećuju Bogu, postajući živo oruđe Krista Velikog Svećenika. Premda je sveti red sakrament, on je na neki način i karizma koja se udjeljuje pojedincu na korist zajednice. No, ova ‘svećenička karizma’ udjeljuje puno i pojedincu koji je prima. Po svetom redu svećeniku se udjeljuje posebna milost kako bi što bolje mogao slijediti savršenstvo Onoga koga predstavlja. Sveti red, jer suobličuje svećenika Kristu, pomaže mu da se ta suobličnost ostvari, ne samo sakramentalno, nego i na planu moralnog življenja, tj. svetosti. Dok vrši službe koje proizlaze iz svetoga reda (propovijedanja, posvećivanja i upravljanja/služenja) svećenik se učvršćuje u duhovnom životu, tj. napreduje na putu kršćanskog savršenstva. No, samo ako je “poučljiv Kristovu Duhu koji ga oživljava i vodi” (PO 12). Svakodnevno vjerno i zauzeto vršenje svećeničke službe usmjerava svećenika prema savršenstvu života.

Svetost svećenika, s druge strane, pomaže svećeniku da vlastitu službu vrši na plodonosan način. Premda Bog može i preko nedostojnih službenika ostvarivati djelo spasenja, ipak Bog redovito želi da se njegova veličina i slava objavljuje i priopćava preko onih koji su poučljiviji vodstvu njegova Duha. Put svetosti dijecezanskog svećenika/pastoralca je vršenje povjerene mu službe. No, ističe PO da tu službu i dužnosti treba vršiti iskreno i neumorno u Kristovu Duhu (usp. PO 13). Vršenje službe u Kristovu Duhu, piše Ivan Pavao II, zahtjeva “izričaj u gorljivosti molitve, u dosljednosti života, u pastoralnoj ljubavi neumornog služenja usmjerenog na spasenje braće. Jednom riječju, traži (svećenikovo) osobno posvećenje” (PDV 3f).

Svećenička svetost, njegov hod prema vrhuncima kršćanskog savršenstva mora negdje započeti, mora se na nečemu temeljiti. Temelj joj je dakako sama osoba svećenika, njegovo čovječstvo tj. njegova ljudska izgradnja. Ne može biti dobar svećenik onaj tko nije dobar,

karakteran, čestit, iskren čovjek. Prvo je biti čovjek te na tome graditi svoju svećeničku egzistenciju. Svećenik, koji je pozvan biti "živa slika" Isusa Krista, mora u sebi odražavati, koliko je to moguće, ono ljudsko savršenstvo koje odsijeva u Sinu Božjemu koji je postao čovjekom. To se savršenstvo mora očitovati u stavovima i odnosima prema drugima. Svećenikovo čovječstvo u biti treba postati most drugima kako bi po i u njemu susreli Isusa. Nažalost, znamo da često puta to čovječstvo postaje zapreka! Jedan arogantan, naprasit i agresivan svećenik odbija ljude od sebe, a odbijajući ih od sebe odbija ih i od Isusa Krista koga predstavlja i ponazočuje u konkretnom povijesnom trenutku.

Da bi bio most koji će omogućiti susret braće s Isusom svećenička bi osobnost morala biti puna osobina koje krasi uravnotežene, slobodne i stabilne osobe. Osobe koje će znati preuzeti odgovornost te se na pravi način suočiti s brojnim pastoralnim problemima. Navedimo neke od tih osobina, a istovremeno ispitajmo svoje srce koliko su prisutne u nama. Prva osobina koja bi trebala krasiti svećeničku osobnost je ljubav prema istini, odanost, poštivanje svake ljudske osobe, osjećaj za pravednost, vjernost zadanoj riječi, suosjećanje s drugima, dosljednost, ispravno prosuđivanje ljudi i događaja, uravnoteženo/skromno tj. čedno ponašanje. *Verba movent exempla trahunt!* - govorili su stari Latini. Riječ potkrijepljena životom najbolji je poziv drugima da postanu dionici onoga što im svećenik navješćuje i svjedoči. Često puta se pastoralni djelatnici žale na nedostatak prikladnih pastoralnih planova i programa. No, nije li istina da nijedan plan i program, ma koliko dobro zamišljen i izgrađen, ne može zamijeniti osobu. Konkretna osoba provodi dotični plan i program. Ako se u srcu svećenika ne dogodi promjena, obraćenje zaludu su svi planovi i programi. Dakako da su potrebni i nužni pastoralni planovi i vizije rada u novim, promijenjenim uvjetima. No, ostaje trajna istina da je najbolji program sam čovjek. Koliko će svećenik znati osobno živjeti poruku koju drugima naviješta toliko će drugi prihvatiti tu poruku. Ljubezan svećenik, čije je srce prepuno ljubavi i dobrote prema konkretnom čovjeku lako će privući svoje vjernike. Naime, privući će ih Isus Krist kojega predstavlja i ponazočuje.

Zaštitnik svećenika pastoralaca (župnika) je sv. Ivan Marija Vianney. Svećenik koji se nije isticao pretjeranim znanjem ni inteligencijom, nego dobrotom i svetošću. Danas, u vrijeme informatike i brzog širenja informacija (kažu da je informacija moć!) ljudi nisu toliko potrebni znanja koliko dobrote i svetosti. Nužno je da svećenici postanu ljudi srca, istinski i iskreni altruisti. Nesebično živjeti za druge! Svetost, rekao je sv. Toma Akvinski, nije u tome da mnogo znamo, mnogo razmatramo, mnogo razmišljamo. Velika je tajna svetosti: mnogo ljubiti. Zar je moguće uopće zamisliti svećenički život bez ljubavi? Nije li njegov život, on sam upravo svjedočanstvo izbora ljubavi kao temeljne stvarnosti kojoj je sve drugo podređeno? Ljubav i svetost su dva lica jedne te iste medalje.

Sveci su, reče netko misleći na vitraje u crkvi, osobe kroz koje sunce ulazi u crkvu. Sveci su osobe koje Bog dariva određenoj generaciji da je pouči u onome što joj je potrebno. U temelju svakog istinskog znanja nalazi se ljubav. Svetac je osoba koja ljubi. Boga iznad svega, bližnjega kao sebe samoga. Ništa nije toliko kadro probuditi i potaknuti ljubav kao svijest da smo ljubljani. Ovo temeljno i duboko iskustvo vrijedi i za teologalnu krepost ljubavi, koja se nalazi u temelju svetosti. Među svim ljudima na zemlji, tko bi se mogao i trebao osijećati toliko ljubljen i prihvaćen kao katolički svećenik, čija je svećenička egzistencija zapravo djelo Božje ljubavi. Kako je važno znati, a kako se lako zaboravi: Bog me ljubi! U trenucima predanja i zanosa ili u trenucima razočarenja i tame: Bog me ljubi!

Budući da svaki dobar dar dolazi odozgor, kako piše sv. Jakov, tako i ljubav (svetost) treba ponajprije izmoliti. Ljubav prema Bogu dovesti će do djela ljubavi, a po djelima ljubavima kršćani se prepoznaju kao Kristovi učenici. I to je u biti jedini kriterij istinske pripadnosti Isusu Kristu. Ljubav prema Bogu očitovati će se u vjernom vršenju njegovih zapovijedi: "Budete li čuvali moje zapovijedi ostat ćete u mojoj ljubavi" (Iv 15,10). Ljubav spaja nebo sa zemljom. Uspinja se na nebo gdje ljubi Boga, a pušta korijenje u zemlju gdje

ljubi čovjeka, Boga u čovjeku te služi jednom i drugom. No, radi se o jednoj te istoj ljubavi. I ne može biti drugačije kad je Riječ Božja spustila nebo na zemlju, postavši čovjekom te pokazavši kako je moguće živjeti jedinstvo ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Za svećenika pastoralca od osobitog je značenja “sposobnost odnosa” s drugima. Kao čovjek za druge, kao onaj kome je povjerena zajednica, jedan dio Božjeg naroda, svećenik mora znati uspostaviti plodne osnose s drugima te biti stvaratelj zajedništva. To znači da svećenik, piše Ivan Pavao II, ne smije biti “drzak ni svadljiv, nego ljubazan, gostoljubiv, iskren u riječima i u srcu, razborit, uzdržljiv, velikodušan i raspoloživ za služenje, sposoban osobno ponuditi i probuditi u drugima otvorene i bratske odnose, spreman razumjeti, oprostiti i tješiti” (PDV 43). Jednom riječju svećenik treba biti svet. I sama riječ “svećenik” u korijenu sadrži riječ “svet”, on je onaj koji se bavi svetim stvarima. Svećenik, uostalom kao i svaki kršćanin, ima jedan jedini cilj: biti svet!